

R | O | K | | D | U | B | U

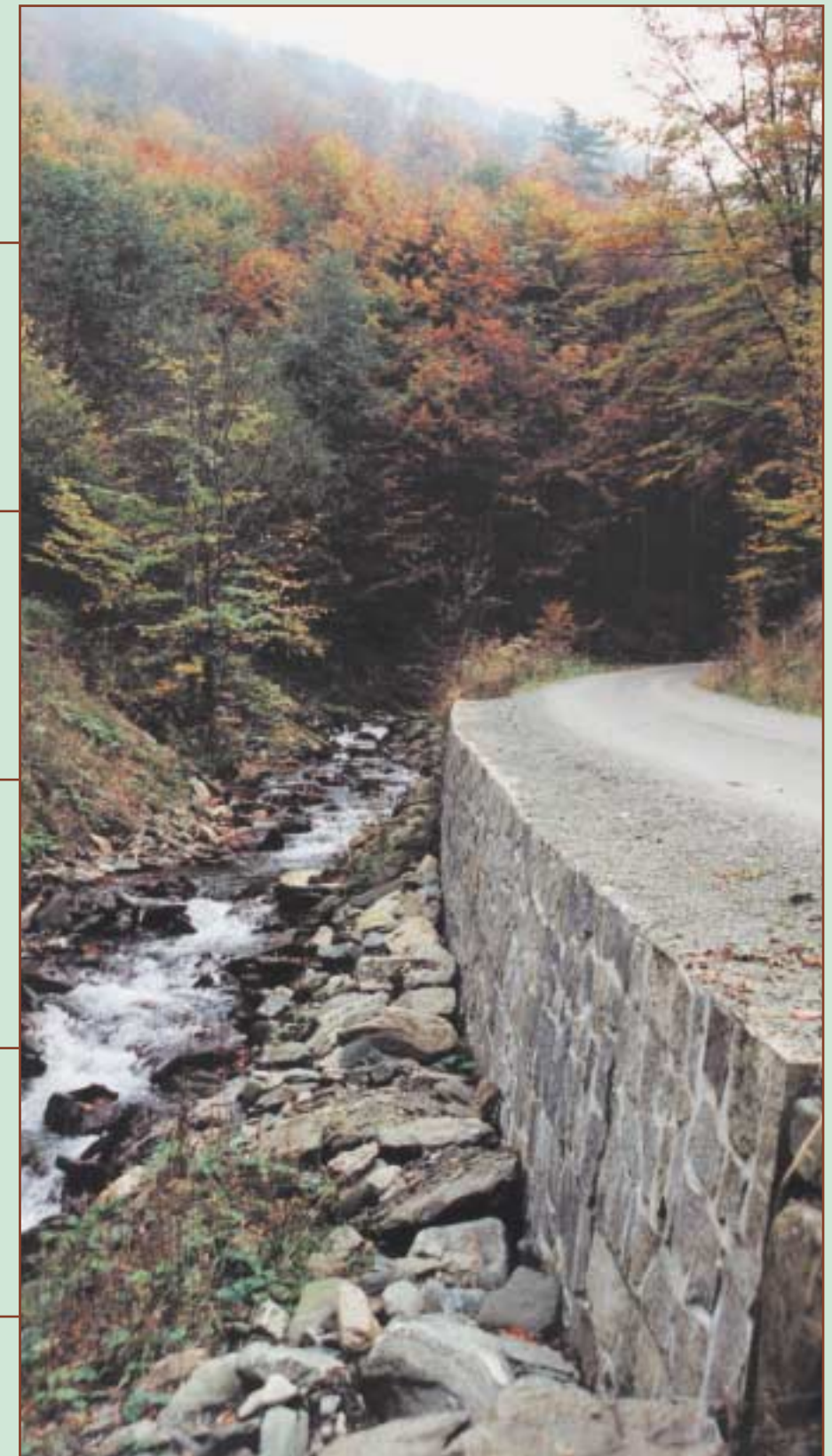
Vzdělávání
jako součást
strategie LČR

Správa
hmotného
majetku

Ekonomika,
ceny,
smluvní vztahy

Dub,
dřevina
budoucnosti

Šumavský
pohár
2001

- 3 Vzdělávání jako součást strategie rozvoje lidských zdrojů v podniku Lesy ČR, s.p.
- 5 Správa a ochrana hmotného majetku patří mezi neopominutelné činnosti našeho podniku
- 8 Ekonomika, ceny, smluvní vztahy
- 10 Dub, dřevina budoucnosti
- 11 Záruky na dílo
- 12 Návštěva norských lesníků
- 13 Šumavský pohár 2001
- 14 Společenská rubrika
- 15 Pochůzka na Lesní správě Přeštice

Fotografie na obálce:

- 1. strana: Opěrná zeď chrání těleso cesty, LS Loučná
 - 2. strana: Technologická sestava strojů pro opravy lesních cest, LS Hanušovice
- Poslední strana: Podzim v dubovém lese, ilustrační foto redakce

LESU ZDAR

Měsíčník pracovníků Lesů České republiky, s.p.

Adresa redakce:

LČR, s.p., Přemyslova 1106
501 68 Hradec Králové 8
tel.: 049/5860276, 5260325-30
fax: 049/5262391
e-mail: rezac@lesy.cz

Vydává:

LČR, s.p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8

Redakční rada:

Předseda: Ing. Václav Lidický,
Členové: Ota Buršík, Ing. Lubomír Dědek,
Dr. Ing. Vladimír Dolejský, Ing. Jan Duha,
Ing. Josef Hruška, Ing. Jiří Kopic,
Ing. Jaromír Latner, CSc., Aleš Mrkvice,
Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski
Odpovědný redaktor: Ing. Jan Řezáč
Grafická úprava: CREATIVE DIRECTION
(Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele).

Tiskne:

Bartošova tiskárna, s. r. o., Hradec Králové,
Kalendova 688. Přetisk povolen.
(Uzávěrka příštího čísla 21. 11. 2001).
Rg1-1994

Vzdělávání jako součást strategie rozvoje lidských zdrojů v podniku Lesy ČR, s.p.

Každý zaměstnavatel, aby mohl fungovat, musí si udržet zaměstnance i tím, že jim umožní vlastní rozvoj, aby byli schopni přizpůsobit se měnícím se podmínkám aktivním způsobem. Rozvoj zaměstnanců je součástí celkové strategie řízení lidských zdrojů, vyžadující vytvoření podmínek pro tento rozvoj. Rozvoj dovedností, znalostí a zvýšení inovační kapacity zaměstnanců na všech úrovních je ku prospěchu podniku i jednotlivých zaměstnanců.

Strategické přístupy k rozvoji lidských zdrojů

Z vnějšího prostředí do této oblasti zasahuje vliv vysokých škol, vzdělávacích a poradenských organizací, které mohou prostřednictvím vzdělávání jednotlivců i celých pracovních týmů podniku provokovat realizaci užitečných změn a tím současně rozvoj i dalších zaměstnanců. Dovolím si tvrdit, že náš podnik se poměrně

Přestavba smrkových monokultur vyžaduje hluboké znalosti, LS Kácov, Louňovice pod Blaníkem

rychle po svém vzniku k 1. 1. 1992 zařadil mezi ty firmy, které usilují o udržení vysoce kvalifikovaných zaměstnanců, což zvyšuje, při vynakládání odpovídajících prostředků na vzdělávání, pružnost chování a reakcí na změny, probíhající nejen v odvětví lesního hospodářství, ale i celé České republiky.

Uplatnění takovýchto strategických přístupů k rozvoji vlastních podnikových lidských zdrojů může provázet celá řada bariér, mezi které lze zařadit tyto:

- zaměření vrcholových manažerů na dosažení krátkodobých výsledků, nikoliv na dlouhodobé rozvojové cíle organizace,
- nedostatečné finanční investice do školení a výuky zaměstnanců,
- přežívající neoblíbenost personálních útvarů,
- problémy s pozitivními důkazy, že investice do rozvoje lidí se zaměstnavateli vyplácí.

U posledně jmenované bariéry se jedná o fakt, že v ČR není pracována měřitelnost

výsledku rozvoje zaměstnanců. Přes uvedená fakta však existuje určitý systém odpovědí na otázku, zda zaměstnavatel úspěšně realizuje rozvoj zaměstnanců, např.:

- Jsou obsazovány klíčové funkce v podniku bez zbytečných zpoždění?
- Neodcházejí od podniku kvalifikovaní a talentovaní zaměstnanci?
- Jsou obsazovány klíčové pozice v podniku z vnitřních zdrojů?
- Je výběr zaměstnanců na klíčové pozice úspěšný?
- Existuje vztah mezi vlastním podnikatelským záměrem (prostředím) a snahou o uplatnění systému vzdělávání?
- Jsou na základě stanovených cílů a úkolů v hodnocení zaměstnanců zpracovány osobní rozvojové plány?
- Nedomnívá se vedení podniku, že investice do rozvoje zaměstnanců si může dovolit jen „v lepších časech“?
- Pokládá vedení podniku investice vložené do nepřetržitého rozvoje zaměstnanců za důležité?
- Jsou manažeři připraveni, ochotni a schopni definovat a zabezpečovat vzdělávací potřeby?

Etický kodex

Nový rozměr obsahuje v dnešním prostředí tzv. etický kodex jako soubor norem chování při výkonu povolání, které zdůrazňují vztah k partnerům, ať jde o přímé spolupracovníky nebo o širší lidské, hospodářské a státní společenství.

Přínosy a klady etických kodexů lze uspořádat do těchto bodů:

- Etický kodex může pomoci manažerům a zaměstnancům sdílet společné hodnoty a seznamovat nové zaměstnance organizace s hodnotami firmy.
- Kodex je směrnici v nejednoznačných situacích, kdy není zcela zřejmé, jaké jednání je etické nebo vhodné; přispívá k tomu, aby:
 - zpevnil vhodné jednání,
 - určil opatření, která budou použita pro eliminaci nevhodných činností,
 - orientoval organizaci na dlouhodobou strategii a ne na krátkodobé zisky za každou cenu.
- Kodex dává manažerům návod pro jednání s vnějšími partnery. Velké a střední firmy jsou pod reflektorem společnosti. Malé firmy méně přitahují pozornost, ale etický kodex jim může pomoci koncentrovat energii na vhodné podnikatelské jednání.
- Kodex pomáhá manažerům v řízení a kontrolování vztahů a v komunikaci se zákazníky, dodavateli, marketéry. To určuje firemní úspěch.
- Kodex nastiňuje základní pravomoci a povinnosti manažerů a zaměstnanců. (Chief executive officer fy Hewlett Packard prohlásil, že kodex „dělá implicitní více explicitním, je průvodcem pro jednání lidí a takto postihuje firemní kulturu“).
- Kodexy snižují počet soudních sporů.
- Kodexy zlepšují firemní finanční výsledky. Uvádí se, že řada studií dokládá vztah mezi etickým chováním organizace a zlepšením finančních výsledků.
- Kodexy zvyšují pracovní morálku zaměstnanců, jejich hrdost, loajalitu a umožňují snadnější získávání pracovníků z vnějších zdrojů.
- Kodexy působí jako katalyzátor konstruktivních změn a zajišťují vyrovnávání se s vnějším prostředím.
- Kodexy zvyšují srozumitelnost záměrů a zájmů organizace, cílům organizace jejich realizaci.
- Kodexy přispívají k uspokojování potřeb majoritních akcionářů.
- Kodexy zvyšují otevřenost, pravdivost a četnost komunikace uvnitř firmy.

Osobní rozvoj jako motivační nástroj

Osobní rozvoj, učení se a seberealizace, patří současně také mezi významné motivační nástroje. Motto: „Firmy, které nabízejí předpoklady pro další osobní rozvoj, přitahují nejlepší lidi“. To, co si mnohdy jako zaměstnanci neuvědomujeme, je to, že za plánování a řízení osobního rozvoje nese odpovědnost především zaměstnanec sám. Zaměstnavatel odpovídá za poskytnutí pomoci zaměstnancům při plánování a realizaci jejich osobního rozvoje. Určitým dílčím nedostatkem je i malá důslednost a schopnost hodnotit úspěšnost adaptačního období po nástupu nových zaměstnanců.

Podnět k nepřetržitému rozvoji personálu musí vycházet od vrcholového vedení, ve

vyspělých organizacích je zodpovědnost za realizaci jednoznačně delegována na liniové manažery. Liniový manažer nejlépe zná:

- charakter práce, kterou mají přímí podřízení vykonávat,
- problémy, které se objevují při jejich každodenní činnosti,
- nároky, které jsou na podřízené kladeny,
- úspěchy, kterých zaměstnanci dosáhli.

Pro analýzu potřeb vzdělávání je využívána u podniku celá řada způsobů zjišťování, např. diagnóza podniku formou rámcového posudku z pohledu výkonnosti a efektivity, benchmarking, jako posouzení působení „konkurenčních“ firem, průzkum klimatu organizace, porady a diskuze, dotazníky a ankety, testy a zkoušky a celá řada dalších. Analýza vzdělávacích potřeb vyúsťuje v návrhy opatření, která obsahují:

- obsahové zaměření,
- jakou formou se má vzdělávání uskutečnit,
- místo, čas, rozsah vzdělávání.

Závěr

Současná úroveň vzdělávání u podniku byla předmětem hodnocení i vedení podniku v průběhu roku 2000. Linioví manažeri v zastoupení ředitelů závodů, oblastních inspektorů, lesních správců a vedoucích odborů vždy na začátku kalendářního roku kvantifikují vlastní představy vzdělávání pro následné období přímo podřízených zaměstnanců i pro organizační jednotky a funkce metodicky řízené. V průběhu roku 2001 se zlepšila spolupráce mezi jednotlivými odbory, garantujícími odbornost vzdělávání a odborem personálním a ekonomiky práce, který plní úlohu servisu v průběhu celého systému vzdělávání.

SLOVO REDAKCE

Vážení kolegové,

v posledních měsících roku se začíná připravovat nový ročník *Lesu zdar*. Časopis by měl projít postupnými úpravami grafické podoby tak, aby na první pohled více zaujal potenciální čtenáře mimo rámec našeho podniku. Časopis doposud je a pravděpodobně i nadále bude jakýmsi kompilátem, který vzniká ve střetu různých nároků, jež se na něj kladou a jímž se redakce snaží více či méně úspěšně vyhovět, jde především o základní rozpor, a to že časopis slouží na jedné straně jako informační médium uvnitř podniku, na druhé straně nevyhnutelně reprezentuje podnik před širší veřejností. Stává se tak jednou z vizuálních podob podniku, skrze kterou si širší okolí dotváří názor na naši činnost. Tuto jeho roli chceme nyní posílit.

Proto tou nejvýraznější formální změnou bude rozšíření časopisu o čtyři strany a jednoznačnější oddělení obálky od vnitřních stran. Nový prostor chceme využít především pro zkvalitnění obrazové stránky časopisu – zveřejňovat celostránkové barevné fotografie, zvětšit doprovodné fotografie u jednotlivých článků apod. Z toho důvodu potřebujeme vybudovat fotoarchiv. Zde se otevírá příležitost pro ty z vás, kteří rádi fotografují lesní prostředí, včetně zvěře a rostlin, aby nám pomohli s vytvářením nové podoby časopisu.

Rovněž chceme více prezentovat výsledky Programu 2000 a na toto téma vyhlášíme fotosoutěž. V příštím ročníku budou na druhé straně obálky zveřejňovány fotografie dokumentující činnost lesních správ v rámci Programu 2000. Tři nejlepší LS budou na konci roku odměněny. Prosíme vás proto, abyste nám již teď posílali fotografie z různých oblastí Programu 2000. Třetí strana obálky by měla být pojata jako „pozvánka k návštěvě“ určité lokality nebo území ve správě LČR. Zde bude možné prezentovat nejruznější aktivity lesních správ od způsobů hospodaření, myslivosti, ochrany přírody až po zvyšování turistické atraktivnosti daného území.

Vážení kolegové,

jak bude se bude rozvíjet časopis v příštích letech, záleží především na vás.

Ing. Jan Řezáč

Ze současných probíhajících vzdělávacích aktivit zmíním jen některé, např.:

- doplňování úplného středoškolského vzdělání formou maturitních zkoušek z vybraných odborných předmětů,
- odborné semináře, organizované jednotlivými závody, inspektoráty a lesními správami, zaměřené na vybrané okruhy zejména lesnické problematiky,
- dálková studia zejména lesnických vysokých škol,
- jazykové kurzy,
- příprava personálních rezerv na přechod do vedoucích funkcí, atd.

Samostatně si dovoluji hodnotit institut podnikových vnitřních zkoušek odborných lesních hospodářů. Tímto systémem již prošlo prakticky 400 vlastních zaměstnanců i 12 zaměstnanců jiných lesnických subjektů. Pozitivně přínos těchto zkoušek hodnotí jak vnější mimopodnikové prostředí, tak i všichni bezprostředně zainteresovaní, včetně těch, kteří absolvovali přípravu na zkoušku, vypracovali vlastní písemný projekt i samotnou zkoušku. Důležitým poznatkem je to, že i ti, kteří u zkoušky neuspěli, chtějí, byť opakovaně, u zkoušky uspět.

Věřím, že dobře fungující systém vzdělávání bude zvyšovat znalostní a dovednostní úroveň managementu i personálu, podpoří pozitivní podnikové klima a kladně bude ovlivňovat postoje zaměstnanců k podniku. Navíc lze očekávat, že umožní odstraňování mezivýrovných bariér, otevře možnost vážit si práce druhých a vytvářet výkonné spolupracující týmy.

Ing. Mikuláš Říha,
ředitelství LČR

Správa a ochrana hmotného majetku patří mezi neopominutelné činnosti našeho podniku

(Rozhovor s Ing. Pavlem Křížkem referentem HIM na OI Šumperk)

Správa a ochrana hmotného majetku patří mezi důležité činnosti našeho podniku, přesto se jí v Lesu zdar příliš často nevěnujeme. Tentokrát moje volba padla na oblastní inspektorát Šumperk a tak jsem se rozjel za Ing. Pavlem Křížkem, referentem pro HIM, s nímž jsem si povídal o radostech a strastech jeho práce.

Charakteristika území oblastního inspektorátu

Výběr Jesenicka nebyl úplně náhodný, jedná se o přírodně pestrou a složitou oblast s rozsáhlým majetkem potřebným k zajištění řádného obhospodařování zdejších lesů. Oblastní inspektorát má metodicky na starost území lesních správ od výběžku Orlických hor (Suchý vrch – 995 m n. m.) přes masiv Kralického Sněžníku (1423 m n. m.), Rychlebské hory (Smrk – 723 m n. m., Travná – 1120 m n. m.), Hrubý Jeseník (Keprník – 1423 m, Praděd – 1492 m n. m.), Ramzovské sedlo, Červenohorské sedlo, sedlo Skřítek, po Nízký Jeseník (Velký Roudný – 780 m n. m.). Také sem zasahují lužní lesy Litovelského Pomoraví (210 m n. m.), Mohelnická Brázda a Zábřežská vrchovina. Charakter výškového uspořádání dokládá náročnost a různorodost prací při správě majetku, zejména lesních cest ve vysokohorských podmínkách.

Složitost hospodaření umocňuje ještě skutečnost, že jde o vodohospodářsky významnou oblast a oblast zvýšeného zájmu ochrany přírody – jsou zde dvě chráněné krajinné oblasti – Jeseníky (744 km²) a Litovelské Pomoraví (96 km²). Správy obou CHKO si kladou přísné podmínky nejen v rámci běžného

Jedna z budov OI Šumperk

Budova LS Šternberk

hospodaření, ale i při opravách lesních cest. Mnohdy zde musejí lesníci vést dlouhá jednání a trpělivě vysvětlovat své záměry, aby dosáhli přijatelného kompromisu. Z tabulek je zřejmý rozsah území i spravovaného majetku. Kilometrů lesních cest dokládá, že pro zajištění potřebného rozsahu obnovy a údržby je nutné účelné a efektivní vynaložení disponibilních finančních prostředků. Další majetek zahrnuje 48 rybníků o rozloze 40,43 ha, 36 km meliorací, sněžné jámy, studny, kapličky, přístřešky, studánky, altány.

Pracovní náplň referenta HIM

Ing. Pavel Křížek studoval lesnické odborné učiliště, střední lesnickou školu v Písku a lesnickou fakultu v Brně. Do provozu lesního hospodářství nastoupil v roce 1983, a to na LZ Zábřeh, který byl součástí podniku severomoravských státních lesů Krnov. V té době pracoval ve funkci technika a vedoucího dopravně manipulačního střediska. Na LZ Zábřeh působil do roku 1992, kdy v rámci transformace lesního hospodářství vznikl státní podnik LČR. V čer-

venci 1992 přestoupil na oblastní inspektorát Šumperk, kde začal vykonávat funkci referenta pro správu hmotného a investičního majetku.

• Jak se vyvíjela vaše pracovní náplň u podniku?

V začátcích jsem byl jediným pracovníkem pro správu HIM na OI Šumperk. V té době ještě nebyly funkce referentů HIM na jednotlivých lesních správách a uvažovalo se, že na oblastních inspektorátech bude více pracovníků pro správu HIM a jejich pracovní náplň bude členěna podle zaměření na lesní cesty, budovy a ostatní majetek. Také byla zřízena funkce vodohospodáře pro celý OI. V letech 1993 – 1994 však podnikové ředitelství přistoupilo na jiné rozčlenění funkcí při správě HIM a zřídilo funkce referentů HIM na lesních správách s tím, že na OI zůstane pro oblast HIM jeden pracovník, který je bude metodicky řídit. Nejde však jen o metodické řízení, spoustu činností, které vycházejí z pracovní náplně, vykonávám prakticky. Nutno konstatovat, že zřízení funkce HIM na LS bylo nutné a vhodné.

Ing. Pavel Křížek, referent HIM na OI Šumperk

Tabulka výměr (v ha)

Lesní správa	katastrální	PUPFL	R - církev
Javorník	39 021	19 173	z toho 58 %
Jeseník	30 377	20 019	z toho 69 %
Loučná	20 410	15 009	
Hanušovice	38 494	19 825	
Ruda n. M.	71 085	19 360	
Šternberk	95 486	20 123	
Celkem	294 873	113 509	

● To souviselo s přebíráním a konsolidací majetku podniku?

Při transformaci lesního hospodářství v letech 1991 – 1992 byl podniku předán určitý majetek na základě delimitačního protokolu mezi jednotlivými lesními závody a OI Šumperk. Šlo o majetek různého charakteru. Jednalo se o majetek, který byl přímo převeden na LČR, jednak majetek, z něhož vznikaly restituční nároky. Pro tuto oblast byla zřízena funkce právníka na OI, s nímž ve spolupráci stále ještě realizujeme předávání majetku oprávněným osobám. Nevřešeného majetku je v rámci OI poměrně hodně, protože LS Javorník a Jeseník představují z velké části potenciální církevní majetek. Velkým problémem také bylo a je předávání lesních cest. V poslední době jsme předali lesní cesty například Lesům města Šumperka nebo lesnímu statku Třemešek, jímž byly v minulosti lesy podle zákona již předány.

● Jaká je vaše současná pracovní náplň?

Referent HIM je podřízen vedoucímu OI a zodpovídá za metodické řízení pracovníků příslušných LS, za zařazení akcí podle druhu financování, za přípravu a realizaci akcí financovaných z prostředků státní podpory, za přípravu a realizaci akcí, které přesahují rámec jedné LS.

Budovy podle jednotlivých kategorií

Lesní správa	M	L	F	R	chaty
Javorník	18	12	-	42 (církev)	35
Jeseník	3	6	-	33 (církev)	61
Loučná	8	15	-	-	15
Hanušovice	10	19	-	1 (f. o.)	34
Ruda n. M.	45	21	-	6 (církev)	16
Šternberk	34	10	5	3 (církev)	7
Celkem	118	83	5	85	168

Metodické řízení spočívá v tom, že mám předepsáno 40 kontrolních dnů v roce. Tyto kontrolní dny využívám nejen k přímé kontrole, ale i ke kontaktu se všemi pracovníky LS, nejen referenty HIM. Snažím se být u projednávání všech větších staveb se všemi, kterých se to týká, tedy lesním správcem, referentem HIM a příslušným revírníkem, který ví o té lokalitě vždycky téměř nejvíce a má kontakty na orgány státní správy, samosprávy, ochrany přírody a další. Můžeme si tak při přípravě stavby hned zpočátku o ní poskládat co nejvíce informací a usnadnit její realizaci. Na to navazuje financování jednotlivých akcí. Od počátku podniku jsme se snažili získávat na stavební akce dotace z prostředků státu, protože náklady na opravy a investice nejsou zrovna malé.

● Na co dostáváte dotace?

Dotací prostředky z pravidel ministerstva zemědělství a ministerstva životního prostředí se poskytují z roku na rok, jejich výše je závislá na rozpočtu obou

ministerstev a postupně se snižuje. Z dotačních prostředků Mze využíváme příspěvek na zajištění mimo-produkčních funkcí lesa (písmeno E) a žádáme o investiční prostředky na výstavbu a opravu lesních cest, propustků a mostů. Politika Mze se v poslední době mění, z dotací byla vyřazena běžná oprava lesních cest a ministerstvo dává priorititu jen velkým rekonstrukcím nebo novým investičním stavbám. Do roku 1995 vynakládalo Mze prostředky skutečně na nové investice a údržby. Ale po povodních roce 1995 a 1997 poskytuje ministerstvo dotace z 95 % pouze na odstraňování povodňových škod. U MŽP využíváme dotací z Programu revitalizace říčních systémů a podařilo se nám obnovit dvě vodní retenční nádrže na LS Šternberk v oblasti CHKO Litovelské Pomoraví. V současné době máme rozjednanou obnovu vodní nádrže Ondřejovice na LS Jeseník. V letech 1997 – 2001 jsme v rámci inspektorátu vynaložili celkem 400,3 mil. Kč, z toho investice z vlastní zdrojů činily 56 mil. Kč, investiční dotace 40 mil. Kč, provozní vlastní prostředky 244 mil. Kč a neinvestiční dotace 60,3 mil. Kč. Na odstraňování povodňových škod jsme vynaložili z vlastních zdrojů 147 mil. Kč, dotace Mze činila 53,5 mil. Kč. Z těchto čísel je zřejmá vysoká náročnost kladená na pracovníky zainteresované při přípravě a realizaci jednotlivých staveb.

● Co ještě obnáší vaše pracovní náplň?

Je to spolupráce s jednotlivými lesními správami na přípravě ročních plánů nejen investičních prostředků, ale i prostředků na opravy a údržbu, na přípravě ročního plánu financování z prostředků státní podpory, na zařazení a likvidaci HIM, který je v evidenci OI. Příprava jednotlivých plánů probíhá po celý rok, ale v měsíci listopadu a prosinci si vyčleňujeme s každou LS určitý termín, kdy podle jednotlivých revírů a akcí sestavujeme plán lesní správy a stanovujeme pořadí důležitosti a priority z hlediska projektové připravenosti a stavebního řízení. Jestli vůbec budeme schopni tu kterou akci

v následujícím roce realizovat a zda je vhodné ji do plánu zařazovat. V mnoha případech hrají roli ještě nevyřešené restituční nároky a musíme proto uvážit, jakým způsobem majetek opravovat. Z toho vyplývá návrh plánu lesní správy, který posléze předáváme na investiční odbor ředitelství do Hradce Králové.

Ve spolupráci s lesními správami vydáváme stanoviska k územně plánovací dokumentaci, která je nad rámec jedné LS. Rovněž zajišťují výběrová řízení na stavby financované z prostředků státní podpory ve smyslu zákona 199 z roku 1994 a výběrová řízení nad 100 000 Kč, která jsou podle příkazu číslo 9/1996 výrobě technického ředitele. Referent HIM OI je tímto příkazem určen jako předseda výběrové komise. Jsem jmenován předsedou těchto komisí nejen v rámci LS OI, ale i pracoviště Šumperk OST Frýdek-Místek. Zpracovávám evidenci čerpání investic a statistické hlášení pro podnikové ředitelství. Ve spolupráci s LS eviduji nepovolené skládky a způsob jejich

řešení a 2x do roka, k 31. 12. a 30. 6., tyto informace předávám na podnikové ředitelství. Současně vykonávám funkci požárního technika v rámci OI a zajišťuji kontakty s leteckou hasičskou službou.

Údržba lesních cest

● Důležitou součástí našeho majetku představují lesní cesty. Můžete popsat způsob péče o ně?

V lesním hospodářství máme různé druhy a kategorie cest, které potřebují odlišný způsob údržby a odlišný způsob provozu. V minulosti jsme se k cestám nechovali příliš šetrně a řada cest, které podnik po roce 1992 převzal, nebyla v dobrém stavu. Navíc nám chyběly prostředky na jejich rych-

Lesní cesty a jejich kategorie (v km)

Lesní správa	1L	2L	SV	VC
Javorník	400,5	-	40,3	-
Jeseník	186,6	258,1	802,0	-
Loučná	92,3	152,9	83,2	-
Hanušovice	102,0	179,0	-	261,0
Ruda n. M.	273,0	179,4	112,3	-
Šternberk	286,4	541,3	73,2	-
Celkem	1340,8	1310,7	1111,0	261,0

lou opravu. Dnes ale lze konstatovat, že postupnými opravami jsme většinu cest dostali na celkem přijatelnou úroveň. Začali jsme znovu důsledně dbát na základní příčné i podélné odvodnění, čímž jsme zamezili jejich dalšímu poškození. Budujeme propusty, svodnice a příkopy. Nejde však jen o nové, ale i o běžnou údržbu těch stávajících. Toto považuji za nejdůležitější část ochrany sítě lesních cest. Voda musí z cesty a okolí co nejrychleji odtéct. Především z finančních důvodů opravujeme cesty postupně a po vybudování odvodnění se v dalších letech věnujeme úpravě povrchu, aby cesty měly požadované provozní parametry.

● Stavíte nové cesty?

Vzhledem k nedostatku investičních prostředků nové cesty prakticky nestavíme. Velká část inspektorátu leží v CHKO Jeseníky a CHKO Litovelské Pomoraví a jejich správy si také příliš nepřejí výstavbu nových lesních cest. Proto jedním z našich cílů je kompletní rekonstrukce některých zemních cest a přeřazení do vyšší kategorie na cesty celoročně sjízdné.

● Jakým způsobem postupujete? Používáte asfalt?

Asfalt používáme v největší míře na opravu stávajících vozovek a při realizaci nových investic, které si tuto technologii vyžadují. SCHKO Jeseníky s asfaltovým povrchem nesouhlasí. Nejen proto používáme minerální beton a mechanicky zpevněné kamenivo. Ale před několika lety jsme se seznámili na předváděcích akcích v Rakousku, Německu, západních a jižních Čechách se zajímavou technologií rakouské firmy ECO Cesta, která využívá především místní materiál uložený v tělese cesty. Po konzultaci s lesními správami jsme se rozhodli ji vyzkoušet v našich podmínkách. Technologie spočívá v urovnání současné pláně svážnice nebo lesní cesty bagrem, vybudování řádného odvodnění, asi 10 propustů na jeden km, narušení povrchu lesní cesty grejdrem, přefrézování frézou francouzské výroby, rozhrnutí přefrézovaného materiálu a hutnění hutnicími deskami. Cesta má potom příčný sklon – „bombírun“ – od 2 do 7 %.

Odvod vody je dán tímto sklonem. Zástupci firmy garantují kvalitu provedených prací po dobu tří let (36 měsíců). Cesta by se měla tímto způsobem rekonstruovat za takového počasí, kdy není příliš deštivo, ale přesto dochází k navlhčení materiálu. Po dokončení zhotovitel doporučuje cestu 3 – 4 týdny nepoužívat, aby mohl povrch dostatečně vyztát.

● Na kolika km lesních cest tuto technologii odzkoušíte?

Tuto technologii jsme odzkoušeli speciálně na LS Loučná v oblasti Dlouhých strání, kde jsme takto opravili 13 km svážnic, je to téměř v nejvyšších položených oblastech. Původně jsme chtěli tyto svážnice opravit klasickou technologií s odvodněním, výstavbu propustů, zpevněním lesní cesty s mocností 30 – 40 cm a s úpravou povrchu mechanicky zpevněným kameni-

vem se zadrcením. Dostali jsme se však při jednáních s CHKO do sporu a správa nám nedovolila tuto klasickou opravu lesní cesty provést. Předložili jsme proto tuto novou technologii, správa CHKO měla výhrady pouze k tomu, že zde byly navrženy plastové propusty. Po jejich zabudování, kdy se firma snažila instalovat je takovým způsobem, aby nebyly vůbec vidět, a po pochůzkách po realizované stavbě správa CHKO zatím tyto propusty akceptuje. Myslíme si, že tato úprava bude vhodná nejen ekonomicky, ale mohla by být i přijata zástupci orgánů ochrany přírody. Po dokončení prací na LS Loučná jsme začali touto technologií opravovat dalších pět kilometrů, a to na LS Hanušovice v oblasti Šeráku a Čerňavy (2,5 km) v masivu Hrubého Jeseníku a na LS Javorník v oblasti Vápenné a Nýznerova (2,5 km) v masivu Rychlebských hor.

● Kolik vám tato technologie ušetří prostředků?

Na LS Loučná nás jeden km přímých nákladů vyšel na 460 tis. Kč za předpokladu, že jsme do tělesa cesty nemuseli doplňovat kamenivo. Pokud bychom tam šli klasickou metodou podle zpracované projektové dokumentace, tak by nás jeden km stál cca 1,5 mil. Kč. Zdá se tedy, jako bychom ušetřili dvě třetiny nákladů, ale musíme počítat s tím, že tento typ úpravy cesty bude vyžadovat častější běžnou údržbu. Proto bych s konečným hodnocením ještě pár let počkal.

Děkuji za rozhovor Jan Řezáč

1. + 2. Lesní cesta „Do vražedného potoka“ na LS Javorník zničená povodněmi v roce 1997, pod tím stejným úsek již opravený

3. Cesty a bystřiny v úzkých údolích často vedou vedle sebe, jejich údržba proto spolu nutně souvisí, LS Hanušovice

4. + 5. Sesuv půdy po povodních z roku 1997 na svážnici „Přes paseky“, LS Loučná, pod tím stejným úsek již opravený

6. Nedílnou součástí starosti o majetek je i péče o vodní plochy, LS Javorník

Uvítal jsem otevřenost, s jakou pan Beznoska napsal svůj článek uveřejněný v čísle 10/2001 tohoto časopisu a těší mne, že i mezi revírníky se nacházejí lidé, kteří jsou ochotni veřejně prezentovat své postřehy, zkušenosti a domněnky. Předmětem úvah pana Beznosky byly nejen náklady pěstební činnosti a výnosy z těžby dřeva z pohledu revírníka (lesní správy), ale i související smluvní aspekty vlastního provádění uvedených činností, nástroje řízení organizačních jednotek a stimulační faktory venkovních zaměstnanců.

Článek pana Beznosky chápou jako výzvu do diskuze a cílem mého příspěvku není z principu negovat vše napsané, ale pokusit se o konstruktivní reakci, případně více osvětlit některá uvedená témata. Rád bych se vyjádřil především k oblastem, které se, alespoň částečně, dotýkají mé práce u našeho podniku. Domnívám se, že v této souvislosti mě nepřijímá reagovat na některé připomínky týkající se řízení přímých či režijních nákladů nebo podnikovou kulturu.

Obchodní smlouva

Autor článku uvádí, že není možné ušetřit v průběhu roku žádné finanční prostředky z důvodu nutnosti dodržet celkový smluvnímu partneru předaný objem pěstební činnosti v KČ a navrhuje do obchodní smlouvy zakomponovat ustanovení o možnosti navýšení projektů pěstební činnosti ze strany LČR o určité procento, což by nám umožnilo zadávat pouze „jisté“ činnosti.

Chtěl bych upozornit, že tento postup je možný i v současnosti, kdy není v rozporu se smlouvou zadat dodavateli pouze „jisté“ činnosti (práce, které bude zcela určitě nutné udělat). Důležité ve vztahu ke smluvnímu partnerovi je pouze zachování projektem předaného celkového objemu v peněžním vyjádření. Další činnosti napadlé v průběhu roku většina dodavatelských firem ráda zajistí a v případě, že některá odmítne, je možné po konzultaci oblastního inspektorátu s odborem obchodu a rozpočtu využít služeb dalších subjektů. Tento postup samozřejmě podporuje i úloha „LES“ (odlišení předávaných a nepředávaných činností typem věty v projektu).

Těžba

Nejsem přesvědčen o tom, že podnik jde cestou maximálních těžeb, jak uvádí pan Beznoska. Výše těžby by vždy měla odpovídat hospodářskému zájmu na dané lokalitě. V lese s výraznou produkční funkcí je zajištění určité intenzity obnovy kritickou podmínkou pro dodržení principu trvalosti a nepřetržitosti produkce. Snížení nákladů na pěstební činnost v souvislosti s odkládáním nebo neprováděním obnovy považují za falešné a krátkozraké.

Pro doplnění informace o hospodaření pana Rotenhana, na kterého se autor příspěvku také odkazuje, považuji za vhodné říci, že tento soukromý vlastník lesa se nejenom snaží o minimalizaci vkladů do lesa, ale zároveň, podle jeho vyjádření, každoročně realizuje těžbu etátu ve

Těžba dřeva sortimentní metodou, LS Stříbro, ilustrační foto redakce

výši 6 m³/ha. Smysl jeho obhospodařování lesů je vyjádřen roční rentou vztaženou na hektar, kterou pravidelně ze svého majetku vyžaduje. Již z uvedeného je zřejmé, že není možné si plést promyšlené hospodaření v lesích s odkládáním „nepříjemností“ na neurčito.

Autor článku dále uvádí, že mu není jasné, proč se snažíme o naplnění těžebního etátu i za cenu toho, že provádíme těžby se záporným hospodářským výsledkem. V této souvislosti je nutné konstatovat, že o způsobu naplnění předepsaného etátu rozhoduje lesní správa (revírník, lesní správce). Je na ní, jakým způsobem k této věci přistoupí. Domnívám se, že o mnohde uplatňovaných „těžebních strategiích“ by bylo možné vést velmi polemické diskuse.

Záporné ceny

O záporných cenách už bylo v různých souvislostech řečeno mnohé, často s velmi emotivním pozadím. Zaslouží si tedy tento pojem bližšího osvětlení. Je zřejmé, že žádný rozumný vlastník lesa nebude provádět tu těžbu, kdy pouze jeho náklady na těžbu, přibližování, případně manipulaci a další dopravu převyšují výnosy z prodeje dříví. Souhlasím, že stejným způsobem bychom se jako odborní správci lesního majetku měli chovat i my. Institut záporných cen však rozhodně není v rozporu s právě uvedenými tezemi.

Záporná cena je vyjádřením nákladů na určitý druh pěstební činnosti. Matoucí je pouze náš evidenční pohled, kdy, jakmile uřízneme v lese nějaké hroubí, hned to považujeme za těžbu (hranice hroubí a nehroubí je lidmi nastavený parametr) a máme pocit, že bychom měli obdržet výnos, který nám minimálně pokryje náklady (uvědomme si, co je společným prvotním cílem například profezáků a prvňáčků).

K deformaci a zneužití systému dochází tehdy, když je těžba vyznačována neodůvodněně a nepromyšleně. Zvláštní případ jsou například obnovní těžby, kdy, jak uvádí pan

období, kdy podnik vycházel z oprávněných předpokladů, že zvolená cesta (kalkulace cen dřeva a pěstebních činností) povede jak ke stabilizaci odvětví, tak i optimalizaci tržeb. V tržním systému by byla situace „průhlednější“, protože o určité dřevo by zkrátka nebyl ze strany odběratelů zájem.

Skutečnost, že smluvní partneři nabízejí u záporných cenových kódů ceny např. korunové je motivováno vytížením kapacit, zabráněním pohybu dalších subjektů na jejich SÚJ (zamezení rizika krádeží dříví, ...) a podobně. Firmy, vstupující do dílčích výběrových řízení a nabízející výrazně lepší ceny na určitý druh dřeva nežli naši komplexní smluvní partneři, mají zpravidla nějakou konkurenční výhodu vážící se často ovšem pouze na určité množství konkrétního dřeva. O rentabilitě výroby jakéhokoliv dřeva rozhodují kromě nákladů především odbytové možnosti, které se v čase a v závislosti na lokalitě mohou výrazně měnit.

Závěrem bych chtěl říci, že dochází k určité „demonizaci“ záporných cen. Je zajímavé si uvědomit, že v současné době se záporné ceny promítají do snížení tržeb za dříví hodnotou

malizaci výskytu záporných cen dřeva. Jak už však bylo dříve naznačeno, nemělo by nám jít především o odstranění záporných cen, ale o výhodné ocenění všech skupin dřevin, druhů těžeb, kvalit a hmotností, jež by přispělo k maximalizaci tržeb za dřevo, po které volá i autor článku, na který reaguji.

Naším úkolem je hledat pro nás co nejvýhodnější způsoby stanovení cen dřeva. Přitom jsme však nuceni (a jsem přesvědčen, že bychom měli) vyvarovat se zneužití svého dominantního postavení na trhu. Nabízí se cesta tržního ocenění nejen dřeva, ale i pěstebních činností. Tímto směrem se budeme muset v nejbližší době ubírat, budeme-li chtít, aby naše chování bylo ze strany třetích osob (veřejnosti, státních orgánů) považováno za transparentní a budeme-li mít zájem na „ozdravení“ odvětvového prostředí.

V současné době jsou takovým způsobem vytvářeny ceny ve výběrových řízeních (na komplexní smlouvu, doplňková na nepředané těžby), dále přicházejí v úvahu dražby (viz článek pana Szoráda Prodej dřeva na pni dražbou uveřejněný v číslech 9 a 10/2000). Určitou slablinou

ni. Odpovědnost za ně může nést pouze generální ředitel společně s podnikovým vedením.

Závislost zpeněžení dřeva na metodice příjmu

Velmi zajímavá je analýza pana Beznosky týkající se vlivu metodiky příjmu dřeva na výsledné zpeněžení. Autor dokládá na číslech z jeho revíru nevhodnost příjmu dřeva podle průměrných hmotností a navrhuje příjem provádět podle objemových skupin v dále již zavedeném členění podle dřevin a kvalit v rámci porostní skupiny.

Navrhované řešení by mohlo přinést zvýšení tržeb za dříví, avšak pouze za jinak stejných podmínek. Tedy pouze v případě použití již dříve nasmlouvaných cen bez ohledu na změny hodnot vstupů způsobené úpravou metodiky příjmu.

Ve výnosové části KALKu je zabudovaná výtěžnost vycházející ze současného způsobu příjmu dřeva podle průměrných hmotností. Změnu metodiky příjmu by bylo samozřejmě nutné ve výtěžnosti zohlednit. To by ve svém důsledku znamenalo zachování celkové výše tržeb při poklesu jednotkových cen a zároveň změně výsledné struktury těžby ve prospěch vyšších hmotností.

U cen stanovovaných tržním způsobem je prakticky jedno, jakou metodiku příjmu zvolíme. Firmami nabízená (akceptovaná) jednotková cena (příčemž jednotkou může být m³ přiřazené k určitému cenovému kódu nebo třeba celý porost) vychází z jejich interních kalkulací samozřejmě zohledňující námi stanovené podmínky. Přirozeně by tedy změna metodiky příjmu dřeva vyšší nabízených cen ovlivnila a promítnutí navrhované změny do celkových tržeb za dřevo bylo obdobné jako při použití KALKu.

Ing. Josef Trochta, odbor obchodu a rozpočtu, ředitelství LČR

Umělá obnova smrku s vnosem melioračních a zpevňujících dřevin, LS Stříbro, ilustrační foto redakce

Ekonomika, ceny, smluvní vztahy

(Reakce na článek pana Beznosky uveřejněný v čísle 10/2001)

Beznoska, jsme nuceni těžít hniloby, souše, nepravé jádro a podobně. Tehdy je potřeba zhodnotit danou lokalitu a rozhodnout o další strategii hospodaření na ní. Jsou stanoviště, kde není smysluplné hospodařit za účelem výnosu z těžby dřeva, a je potřeba přizpůsobit intenzitu obnovy a péči o porosty zvolenému hospodářskému cíli. Jinde však odklon od produkce dřeva není oprávněný (je naděje na uspokojivý výnos v budoucnu), třebaže v současnosti zde máme porosty s minimální hodnotou produkce, způsobenou chybami v hospodaření našich předchůdců, zpožděním obnovy nebo jinými faktory. V takových případech si dovoluji označit případné náklady na záporné ceny společně s dalšími náklady na založení a výchovu porostů za oprávněné náklady na pěstební činnost.

Je potřeba rovněž uvést to, že záporné ceny se objeví tehdy, když se budeme snažit o vytvoření jakési spravedlivé ceny metodou rozdílu pokud možno objektivně dosažitelných výnosů za dříví na trhu a nákladů souvisejících s jeho výrobou a dopravou. Záporné ceny můžeme tedy očekávat u výrobně náročného a zároveň tržně nezajímavého dřeva.

V uvedené situaci jsme byli v uplynulém

1,3 %. V celkovém pohledu se jedná o zanedbatelný podíl, vezmeme-li v úvahu případné ztráty při nesprávném stanovení ceny u vyšších hmotností tržně zajímavějších dřevin nebo například možné chyby revírníků při zařazování dřeva do kvalitativních kategorií.

V kontextu výše uvedeného tedy naprosto nelze souhlasit s tvrzením pana Beznosky, že „k pokrytí záporných těžeb provádíme obnovní těžby s holinou, neboť v současné době není k dispozici dostatek přirozeného zmlazení k uvolnění“. Domnívám se rovněž, že citovaným tvrzením je degradována osoba odborného lesního hospodáře na pouhého „uvolňovače přirozeného zmlazení“.

Cena dřeva a její stanovení

Pan Beznoska navrhuje změnu obchodní smlouvy ve smyslu možnosti zadávání těžeb s výskytem záporných cen mimo komplexní obchodní smlouvu bez ohledu na ustanovení o minimálním garantovaném podílu těžby na SÚJ, a to v případě, že komplexní smluvní partner nepřistoupí na ceny kladné. Ano, bezpochyby by se jednalo o účinné opatření k mini-

výběrových řízení na uzavření komplexní smlouvy je z hlediska ověření úrovně tržních cen jejich malý rozsah. Strategie firem vstupujících do výběrových řízení za této situace v mnoha případech nesledují na prvním místě rentabilitu hospodaření na uvažovaných SÚJ, ale například vytížení vlastních kapacit, zvětšení podílu na trhu a jiné. Doplňková výběrová řízení zase z důvodu jejich uplatňování u netypických těžeb nedávají reprezentativní vzorek cen pro zobecnění.

Považuji za užitečné upozornit na skutečnost, že použití tržního způsobu ocenění dřeva a pěstebních činností automaticky neznamená kladný finanční efekt. Tržní cena v konkurenčním prostředí odpovídá rovnovážnému bodu mezi křivkou nabídky a poptávkou. Nikdo teď není schopen zodpovědně říci, ve které části pomyslného grafu se v současnosti naše ceny pohybují. Navíc je podnik stále častěji konfrontován se subjekty minimálně stejné tržní síly na straně dřevozpracujícího průmyslu, kdy o nějaké dokonalé konkurenci nemůže být řeč.

Rozhodnutí o budoucím směřování podniku v této oblasti je pro jeho další úspěšnou existenci a fungování současného systému správy převážně částí státního lesního majetku naprosto zásad-

Dub dřevina budoucnosti

Dubové porosty v lesích města Hradec Králové, ilustrační foto redakce

Pod tímto názvem proběhl 9. října letošního roku seminář v Hradci Králové, kterého se zúčastnilo více než sto zájemců. Pořadatelem semináře byly Česká lesnická společnost, Lesy České republiky a Lesní družstvo Vysoké Chvojno. Téma nebylo vybráno náhodně. Rok 2001 je totiž u LČR vyhlášen za rok dubu. Tuto pozornost si zaslouží právem. Jedná se o dlouhověkou dřevinu, v dospělosti upoutávající svojí majestátností. V naší republice roste celkem 8 druhů dubů, takže lze hovořit ne o dubu, ale o dubech.

Duby jsou jednou z hlavních hospodářských dřevin České republiky. Přesto je jejich zastoupení v současnosti (6,3 %) výrazně nižší než ve skladbě přirozené (17,2 %) a nižší než v doporučené (9 %). Lze proto předpokládat, že dojde ke zvýšení jejich podílu v dřevinné skladbě. Snahou semináře proto bylo poukázat na možná rizika spojená se zakládáním a pěstováním dubů a poukázat na možnosti jejich omezení. Pozornost byla věnována rovněž ekonomickému zhodnocení produkce dubové dřeviny hmoty.

Přirozená obnova

V úvodním referátu se Prof. Mauer (LDF, MLZU Brno) zaměřil na vyhodnocení přirozené obnovy dubových porostů v oblasti LZ Židlochovice. Hodnocen byl zejména vliv přípravy půdy před nasazením a vliv clony mateřského porostu na příkladu dubu letního a dubu zimního. Z obsahu referátu vybírám:

„Dub je dřevina, kterou je nutno pěstovat v hustém sponu (kožichu). Semenáčky musí být

po celé obnovované ploše rozmístěny rovnoměrně a bezproblémová bude taková obnova, když na 1 m² plochy bude minimálně 5 ks semenáčků, tzn. po nasazení minimálně 10 ks zdravých žaludů na 1 m² plochy bez jejich zapravení do půdy, nebo 8 žaludů, budou-li dále zapraveny do půdy.

Mají-li být porosty z větší části obnovovány přirozeně, je nezbytná jejich dlouhodobá příprava. V době, kdy má nastat přirozená obnova, v porostech nemohou být jiné dřeviny než dub. DUBY mají být kvalitní, zdravé a rovnoměrně rozmístěny po ploše. Rovněž je žádoucí snížit zakmenění na 0,7. Porosty musí být rozčleněny a promyšleně musí být stanoven postup další těžby mateřského porostu, aby nedošlo k velkému poškození náletu.

Vzhledem k tomu, že skarifikace půdy má celou řadu pozitivních vlivů (tlumí buřeň a nežádoucí druhy dřevin, zvyšuje výtěžnost žaludů), je její zařazení do technologického procesu obnovy žádoucí. Nejvýhodnějším se jeví skarifikovat až po nasazení, kdy současně zapravíme žaludy do půdy. Částečnou skarifikaci půdy lze uskutečnit i těžbou (částečnou i úplnou) mateřského porostu po nasazení.

Jak u dubu zimního, tak u dubu letního clona mateřského porostu inhibuje růst semenáčků a těžbou mateřského porostu dochází k poškození náletu. Biologicky i technologicky je proto ideální stav, kdy po velkém nasazení nebo dalším ručním rozhozu žaludů mateřský porost ihned odstraníme. Přijatelný je i takový postup, kdy po nasazení snížíme zakmenění na 0,5 a tuto clonu držíme u dubu zimního maximálně 3 roky, u dubu letního maximálně

2 roky. Plné zakmenění lze u dubu zimního držet maximálně 2 roky, u dubu letního 1 rok.“

Pěstování sadebního materiálu

V následujícím referátu p. Červenský (oblastní genetik LČR) shrnul historii výskytu dubových porostů v České republice. Poté se zabýval zajišťováním reprodukčního materiálu a pěstováním sadebního materiálu. Na závěr popisuje obnovu dubových porostů v oblasti svého působení. Ve svém referátu poukázal zejména na:

„Požadavek dodržování druhové čistoty sadebního materiálu, který začíná již při sběru žaludů. V této souvislosti je třeba dodržovat rozlišování druhů dubu již v jednotlivých genových základnách a porostech. Počty uznaných porostů dubu letního a dubu zimního jsou (pokud budou plodit) schopny zajistit dostatek kvalitního osiva pro obnovu. Při pěstování sadebního materiálu je třeba dodržovat ON 482211. Hlavní důraz je kladen mj. na vyváženost mezi nadzemní a kořenovou částí sazenice. V této souvislosti je důležitá úprava kořenového systému v průběhu pěstování, např. včasným podřezáním. Vydáváním přerostlých sazenic s nedostatečně vytvořeným kořenovým systémem za poloodrostky a odrostky je nadále nepřijatelné.“

Z dosavadních zkušeností vyplývá, že pro zdárný výsledek umělé obnovy je perspektivní pěstování tříleté sazenice s dvakrát podříznutým kořenovým systémem. První podříznutí kořenového systému v hloubce 8 – 10 cm se provede před druhou vegetační sezónou přetnutím kůlového kořenu. Během této sezóny dojde v místě řezu k růstu pozitivně rostoucích panohů, na které je vázán další růst odpovídajícího množství jemných kořenů. Před třetí vegetační sezónou je nutno podřezání kořenového systému opakovat, v hloubce kolem 15 cm přetnout geotropicky rostoucí panohovité kořeny a podmínit tak růst dalších jemných kořenů. Druhým alternativou je pěstování 2leté sazenice a to v případě optimálního využití dobré úrody žaludů. V tomto případě nastupuje první podříznutí po ukončení jarního přírůstu, zpravidla v polovině měsíce května. Druhý zásah do kořenového systému se provede před druhou vegetační sezónou.

Pro plodivost dubů je důležitá dobře vyvinutá koruna s volným zápojem. Zároveň je však potřeba zabránit tvorbě vlků způsobené přebytkem světla. Při pěstování dubů je proto třeba vytvářet druhou etáž, s využitím dalších dřevin, zejména lípy, habru, buku. Ty zároveň kryjí půdu a chrání ji před nadměrným zabuřením.“

Ochrana dubových porostů

V třetím referátu se Dr. Jankovský (LDF, MLZU Brno) věnoval ochraně lesa v dubových porostech, se zaměřením na její fytopatologickou část. Uvedl významné i méně významné druhy houbových patogenů, které se podílejí nebo mohou

podílet na chřadnutí dubů. Rovněž uvedl některé příklady druhů hub, které působí problémy v zahraničí a jejich přenos k nám nelze vyloučit.

V závěru označil stávající dubové porosty i přes řadu potenciálních fytozaniárních rizik jako stabilní. Z pohledu scénářů klimatické změny perspektivní, zvláště pokud budou respektovány nároky jednotlivých druhů a dodržovány péstební a jiné technologické postupy. Za riziko je třeba považovat možnost zavlečení původce vadnutí dubů *Ceratocystis fagacearum* ze Severní Ameriky, resp. jiných patogenních druhů či jejich virulentních ras.

V dalším referátu se Ing. Vybíral (LZ Židlochovice) věnoval historii a současnosti pěstování dubů na lesním závodě Židlochovice. V úvodu podal přehled o přírodních podmínkách v oblasti i o druhých dubu, které se zde vyskytují. V části věnované historii se zabýval vývojem pěstování od druhé poloviny 17. století do současnosti, od pařezin s obmýtím 7 roků po současné kmenoviny s obmýtím až 150 let. Rovněž popsal způsoby obnovy dubových porostů, od celoplošných příprav pro umělou obnovu až po obnovu přirozenou. Uvedl i spojení dubů s myslivostí v minulosti i současnosti. V neposlední řadě vyzdvihl význam a krásu lužních lesů. Zkušenosti ze záplav v roce 1997 rovněž potvrzují vysokou odolnost dubu ke stojící vodě v zaplavených porostech.

Zahraníční zkušenosti s pěstováním dubu

Zahraníční zkušenosti s pěstováním dubu uvedl Dr. Hrib (LZ Židlochovice) na příkladu hospodaření v oblasti Hochspessart (SRN). Kromě řady zajímavých údajů o oblasti a organizační struktuře lesních úřadů státních lesů předvedl i ukázky hospodaření v oblasti. Cílovými sortimenty jsou dýhárenské výřezy dubového dříví. Obmýtí porostů 250 let. Jedná se o stanoviště středně suchá až středně vlhká písčito-hlinitá na JV-J – JZ stranách svahů, osluněná poloha.

Při obnově je využíváno umělé obnovy s jímami (eventuelně podsíjemi). V současné době bývá vyséváno 500 – 600 kg/ha žaludů. Vznik vedlejšího bukoveho porostu (buková etáž) je možný přirozenou obnovou. Poslední fáze clonné seče (semenná a domýtná seč) je realizována ve 2 – 3 fázích v průběhu několika málo let (nejčastěji 4 – 7 let). Další výchovné zásahy je možno charakterizovat jako „klasické“ nebo tradiční dubové hospodářství pahorkatín s dubem zimním. Slabá, na trhu těžko realizovatelná hmota z prvních výchovných zásahů mnohdy zůstává ležet v porostech. Veškeré péstební a těžební práce včetně mytých těžeb v rámci bavorských státních lesů jsou prováděny až na výjimky (např. kalamity) vlastními zaměstnanci. V rámci státního podniku funguje i vlastní mechanizační závod, který disponuje moderními procesory a vyvážecími soupravami. Za zmínku stojí i dobré zpřístupnění porostů umožněné výstavbou lesní cestní sítě (např. lesní

úřad Mittelsinn 36,4 bm/ha). Prodej dříví je realizován na odvozních místech nebo v případě jakostních sortimentů („B“ a vyšší) na aukcích a dražbách na soustředěných odvozních místech.

Zpeněžení dubových sortimentů

V posledním referátu se Ing. Pop (HLDS, a.s. Hradec Králové) věnoval otázkám zpeněžení dubových sortimentů. Zejména podtrhl fakt, že poptávka i cena výrazně stoupá až u kvalitních sortimentů větších dimenzí. Naopak slabší nebo horší sortimenty jsou prodejně velmi obtížné nebo za ceny, které nepokrývají ani výrobní náklady. Do budoucna lze předpokládat, že poptávka po silném a kvalitním dříví bude narůstat, naopak bude klesat poptávka po slabším a nekvalitním dříví, které je již dnes obtížně prodejné. Znamená to zaměřit se na pěstování kvalitních dubových porostů, které svým založením, způsobem pěstování a současným stavem poskytají záruky dopěstování trhům i v budoucnu požadovaných sortimentů.

V odpoledních hodinách proběhla exkurze do dubových porostů na majetku Lesní a hospodářské společnosti Uhersko ve správě Lesního družstva Vysoké Chvojno, spojená s diskuzí. Exkurzi vedl pan Charvát, který účastníky seznámil s dalšími záměry hospodaření v těchto kvalitních dubových porostech.

Ladislav Půlpán

Záruky na dílo

Záruky na dílo, poskytované dodavateli stavebních prací jsou v dnešní době nezbytnou součástí smluvního vztahu nejen u státního podniku Lesy České republiky. Jejich délka, pohybující se v intervalu 6 až 60 měsíců, výjimečně delší, je období, kterým ručí dodavatel objednateli za kvalitu odvedené práce či kvalitu použitého materiálu.

Zejména na dlouhodobé záruční lhůty lze pohlížet jako na dvousečnou zbraň. V kladném pojetí takovou záruku poskytuje sebevědomá firma, vědomá si svoji kvalitou, v opačném případě kvalita ustupuje a sází se na skutečnost, že v průběhu doby se termín záruky vytratí z povědomí objednatele. Tato situace nastává zejména při střídání pracovníků na příslušných pracovních místech.

Se snahou eliminovat negativní dopady a vytvořit přehled o poskytovaných zárukách, který lze přenášet bez větších problémů i na další pracovníky, jsem přistoupil k řešení nastíněného problému v rámci naší lesní správy. Výsledkem je databáze (tabulka) „Záruky na dílo poskytované dodavateli stavebních prací“ vytvořená pomocí tabulkového editoru MS Excel, který je běžně přístupný všem pracovníkům v rámci LČR.

K základním údajům zadávajícími se do tabul-

ky jsou: revír, evidenční číslo a název akce, konečné datum záruky, dodavatel a poznámka se stručným popisem předmětu záruky. Celá databáze je standardně uspořádána podle konečného data záruky vzestupně, tzn. od nejkratší po nejdelší termín. Přehledný pohyb v celém prostoru zajišťuje vestavěná funkce software „filtr“, umožňující ořezat data pomocí jednoho (revír, akce, dodavatel) či kombinací více řídicích znaků (revír a dodavatel, akce a dodavatel apod.).

Sloupec „minimální platnost záruky“ je tzv. aktivním sloupcem, obsahující logický vzorec bezprostředně navazující na konečné datum záruky a aktuální systémové datum. Pro vlastní funkčnost databáze je sice postradatelný, ale pro svou okamžitou slovní informaci ho považují za cennou součást. Data řídí do pevně stanovených intervalů tak, aby s blížícím se koncem záruky bylo třídění podrobnější.

Celá databáze je rozšířena o tři sloupce, které slouží pro snazší dohledání dokumentů v případě uplatnění reklamace. A to číslo faktury (konečné), číslo smlouvy a datum uzavření smlouvy. Na evidenci záruk navazuje reklamační list včetně protokolu o předání a převzetí reklamace.

Pro zajištění dokonalé funkčnosti evidence záruk je nezbytností zapojit do celého systému externí pracovníky – revírnické, kteří intenzivně-

Nově opravená lesní cesta na LS Loučná se zárukou zhotovitele na tři roky, jistě bude vhodné si ji před uplynutím garance projít a zkontrolovat, ilustrační foto redakce

ším pohybem na spravovaném úseku jsou schopni rychleji postřehnout výrobní vady na stavbách a upozornit na ně zaměstnance lesní správy. Jsem přesvědčen o významnosti evidence záruk a její zavedení na LS není ztraceným časem. O její důležitosti svědčí skutečnost cca 160 platných termínů záruk v rámci lesní správy.

Ing. Roman Bajza, LS Jeseník

Návštěva norských lesníků

V týdnu od 2. do 9. září tohoto roku proběhl v České republice studijní pobyt pracovníků lesního hospodářství Norska. Výpravu 35 norských lesníků vedl Prof. Bohumil Kučera z Norwegian Forest Research Institute v Asu, Norsko, účastníky byli především specialisté na pěstování lesa a řídicí pracovníci. Tématem studijního pobytu byla návštěva kvalitních lesních porostů s produkcí cenných sortimentů a seznámení se zásadami pěstování takovýchto porostů a následným zpracováním jakostního dříví. Vzhledem k zaměření této akce je velice potěšující, že byly k prohlídce vybrány lesy ve správě

nomické vyhodnocení. Velice ocenili stav porostu, stanovištně diferencovaný přístup k výchově porostů, práci s přirozenou obnovou SM a BK, ale zároveň, v kontrastu s vysokou odborností, je překvapil paušální přístup k obchodování se dřevem u našeho podniku. Diskutována byla dále otázka škod zvěř a možnosti jejich omezení, která je i v Norsku aktuální. Z autobusu si pak během cesty prohlédli další lokality s výskytem, nástupem či předpokladem rezonance, kalamitní plochy z r. 1998 a vnašené MZD.

Po rozloučení se zaměstnanci LS Přimda se skandinávští lesníci přesunuli na LS Domažlice, kde za doprovodu lesního správce Ing. Jaromíra Kugela shlédli lesní porosty druhového

Ing. Milan Kasík. Předmětem zájmu zde byly „Zakopalovy plochy“ – porosty BK a MD s bohatým přirozeným zmlazením dřevin matečného porostu. Kolegy z Norska zde stejně jako při předchozích ukázkách zajímal postup výchovy a obnovy, který vysoce ocenili, a (opět) ekonomické zhodnocení. Kladně hodnotili zejména výsledky práce s BK a MD a dosaženou druhovou pestrost v porostech. Velice živě se zde rovněž diskutovalo o problematice škod zvěř a možnosti jejich snížení, jmenovitě je zaujala ochrana proti loupání a ohryzu náterem Recervinem. Příjemně překvapeni byli norští kolegové z lokality „U Eremita“, kde je k vidění v přírodě velmi vzácný tis červený, který se zde přirozeně obnovuje. Program na Krivoklátsku byl ukončen ukázkami objektu Programu 2000.

Vlára

Poslední navštívenou oblastí byly lesy na území demonstračního objektu LČR „Vlára“, LS Luhačovice, které jsou ukázkou přirozeného bukového hospodářství na živných stanovištích středních poloh. Pochůzka proběhla za vedení zástupce lesního správce Ing. Jaroslava Turka, přítomen byl dále zástupce oblastního inspektora OI Zlín Ing. František Skoupilík. Norští kolegové shlédli dokonale vertikálně i horizontálně zapojený porost se zastoupením dřevin dub (65 %), buk (20 %) + habr, lípa, klen, dále chráněnou přírodní památku Sidonie – 183-letý bukový porost, který postupně přechází v pralesovitou formu lesa, a jehož tvárnost a taxační veličiny (průměrná výška 44 m, d1,3 = 70 cm, zásoba 1200 m³/ha) vyovídají jednak o mimořádném produkčním potenciálu stanoviště, jednak o odborné úrovni zdejších lesníků nejméně 6 generací zpět. Dále proběhla demonstrace péče o porostní zásobu a ukázka zajímavé genetické varianty buku (tzv. „kamenný buk“). Poslední zastávkou pak byl porost vyznačující se zastoupením mimořádně kvalitních jedinců třeshně ptačí, jilmu, jasanu, javorů klen a mléč, olše a buku u okolí pěnovečného prameniště. Severští kolegové vysoce hodnotili shlédnuté porosty a po ukončení venkovních ukázek proběhla pestrá a dlouhá diskuze.

Závěr

Ve vybraných oblastech jsme zvolili ukázky, které vzbudily veliký zájem a uznání. Norové odjížděli podle jejich vlastních slov velmi spokojeni, okouzlení krásou našich lesů a celkový dojem předčil jejich očekávání. Jejich hodnocení a vysoké mínění o úrovni hospodaření v našich lesích nás potěšilo a jistě potěší každého českého lesníka, zvláště pak „Lesočecha“. Tak jsme se tímto článkem chtěli o příjemný pocit kolegiálního uznání podělit také se čtenáři Lesu zdar.

Na článku spolupracovali:
Ing. Jaroslav Turek, LS Luhačovice
Ing. Milan Kasík, OI Krivoklátsko
Ing. Vladimír Ambrož, LS Nýrsko
Ing. Jaromír Kugel, LS Domažlice
Ing. Václav Lidický, LS Přimda

Lesů České republiky, s.p., (z dalších pak NP Šumava, ŠLP ČZU v Praze, Magnum Parket, a.s., a některé historické památky).

Český les

Norští lesníci nejprve navštívili Český les, po kterém je provázal oblastní inspektor OI Klatovy Ing. Zdeněk Najman. Na LS Přimda se seznámili s problematikou produkce rezonančního dříví SM, JD. Prohlédli si v doprovodu a za výkladu pracovníků lesní správy Ing. Václava Lidického a Ing. Vladislava Bartušky 160 letý porost se zastoupením dřevin SM (68 %), BK (30 %), JD (2 %), ve kterém se vyskytuje rezonanční dříví. Zároveň se v tomto porostu nachází smrk, který byl po měření v r. 1997 (Ing. Bartuška, Ing. Kelišek) vyhodnocen jako největší smrk západních Čech (výška 50,0 m, d1,3 = 138,5 cm, objem kmene s kůrou 22,09 m³), a dalších dvacet smrků a jedlí s objemem nad 10 m³. V živé a otevřené diskusi se Norové zajímali o podmínky a zásady zajištění takovýchto porostů a o eko-

zastoupení dřevin blízkého původní hercynské směsi v oblasti Čerchova - nejvyšší hory Českého lesa. Tyto porosty se vyznačují vysokou plno-dřevností zastoupených dřevin – zvláště SM, JD, u kterých není výjimkou objem nad 5 m³, dále pak navštívili vysoce kvalitní uznaný BK porost kat. II. A. V diskusi návštěvníci ocenili krásu a jakost porostů. Opět zde byla živě diskutována problematika škod zvěř, dále pak problematika MZD. V závěru dne se účastníci exkurze přesunuli na LS Nýrsko, kde shlédli za výkladu lesního správce Ing. Vladimíra Ambrože lesy Královského hvozdu a seznámili se s problematikou obnovy horských lesů v hrbebových partiích Šumavy. Tuto část návštěvy zakončili v nádherném prostředí Černého jezera (LS Železná Ruda).

Krivoklátsko

Druhou z navštívených oblastí bylo Krivoklátsko, kde se během pochůzky po lesích LS Krivoklátsko hostům věnoval inspektor pro genetiku, pěstování a ochranu lesa OI Krivoklátsko

sekeru, přesekávací sekeru a ruční pila), které se do České republiky dováží ze zahraničí.

V celkovém pořadí zvítězil Švýcar Thomas Gerber a z našich závodníků byl nejlepší na čtvrtém místě Jan Průša. Kompletní výsledková listina je k prohlédnutí na adrese www.lsvimperk.cz. Organizátoři věří, že i další ročník bude stejně vydařený a divácká účast poroste, a to jak dětí tak dospělých. Na závěr našeho článku vám nabízíme tři nejlepší pohádky o Žofce, jen částečně gramaticky opravené dospělou osobou.

Jaroslava Krnáková, ISŠL Vimperk,
Jan Nouza, LZ Boubín

1. Pohádka o užovce Žofce

Užovka Žofka měla u kořene starého dubu pelíšek a ten dub teta a strejda pokáceli. Užovka Žofka musela uprchnout. Pádla do lesa přes jahody a mech. Potkala srnku, ta na ní málem šlápla a pak skoro přejala mravnice. Doplazila se až k potoku, ale nevěděla, jestli ho přeláve. Naříkala, až vzbudila starou sovu a ta sova jí poradila, ať ho klidně přeláve, že je tam mělko. A zazvonil zvonec a pohádka je konec.

Autor: Eliška, 7 let, 1. třída

Šumavský pohár 2001

Stejně jako v předchozích letech i letos přivítal šumavský Vimperk země, aby předvedli své umění v klání o „Šumavský pohár“. Letos premiérově se soutěž konala v areálu Integrované střední školy lesnické Vimperk na cvičných plochách pro učební obory umístěných nedaleko vimperského zámku. Objevily se obavy, zda si sem návštěvníci, z předchozích let zvyklí na stadion, najdou cestu. Našli a dokonce změnu uvítali! Přírodní prostředí cvičiště mělo totiž domáčejší a útulnější atmosféru.

Mezi diváky byla i spousta dětí, a třebaže atraktivní disciplíny, jako bylo například lezení na desetimetrový stojící kmen či přesekávání ležícího kmene, většinu z nich zaujaly, přece jen zejména ti menší hledali zábavu i jinde. A organizátoři Šumavského poháru na ně nezapomněli. Ještě před vstupem do dřevorubčeského areálu si mohly také děti zasoutěžit. Disciplíny byly určitě méně fyzicky náročné, než měli opravdoví závodníci, za to však prověřily jejich znalosti o lese. Děti se zastavovaly na jednotlivých stanovištích, kde mohly získat ceny např. za správné složení slabik slov označujících názvy lesních zvířat a rostlin, za složení obrázků veverky, ježka nebo zajíčka z kostek. Snažily se přiřadit listy a plody ke správnému stromu, nalézt cestu z bludíště nebo odhalit malířovi chyby ve zmateném lese.

Aby se nenamáhala jenom hlava, ale i tělo, mohly děti absolvovat slalom mezi smřčky. A kdo chtěl být na chvíli spisovatelem, mohl složit pohádku o užovce Žofce z lesa. Na verandě malebného srubu pak děti kreslily obrázky a psaly básničky v rámci dlouhodobé soutěže LČR – „Stražce lesa“. K výše uvedeným hrám pak v sobotu přibýly další soutěže ze „Dne s LČR“,

jako je poznávání předmětů v krabici či test na přiřazování stop ke zvířátkům, které se přesunuly s Prachatic, kde byly pořádány předchozí den na výstavě Euroforest.

Děti neodradilo ani chladnější a chvílemi deštivé počasí a vzaly den lesa doslova útokem, v pátek v doprovodu svých učitelů, v sobotu zase s rodiči. Organizátoři, kteří se dětem věnovali, měli z jejich návštěvy určitě radost. Možná jen litovali, že samotné klání dřevorubců viděli jen z části. A bylo se na co dívat, neboť soutěž na rozdíl od akcí pořádaných v rámci mistrovství republiky měla již převahu netradičních dřevorubčeských soutěží, které jsou divácky vděčnější. Dvacet dva závodníků z osmi zemí soutěžilo 21. - 22. září v těchto deseti disciplínách:

1. výměna řetězu - co nejrychleji vyměnit řetěz na motorové pile;
2. odvětvování - co nejrychleji odvětvit kmen s připravenými umělými větvi; 3. přesekávání ležícího kmene - co nejrychleji přesekat ležící kmen o průměru 20 cm;
4. házení sekerou - hod házejí sekerou na terč ze vzdálenosti 6 m;
5. přefézování ležícího kmene ruční pilou - co nejrychleji přefézet ležící kmen o průměru 35 cm ruční pilou;
6. lezení na stojící kmen - co nejrychleji vylézt na kmen do výšky 10 m;
7. odřezávání kuláčků nastojato - co nejrychleji odřezat 10 kuláčků ze stojícího kmene o průměru 14 - 15 cm, přičemž všechny kuláčky musí zůstat na kmenu;
8. rychlostní dráha - co nejrychleji proběhnout dráhu a splnit předepsané úkoly;
9. odřezávání půlkuláčků nastojato - 120 cm vysoký kmen o průměru 14 - 15 cm rozříznout až po bod označený rozhodčími na polovinu a následně z kmene odřezat 5 půlkuláčků, které musí být přepraveny na liště motorové pily do připraveného koše;
10. rychlostní odřezávání kuláčů - co nejrychleji odřezat z ležícího kmene o průměru 50 cm motorovou pilou 3 kuláče. U disciplín 3, 4, 5 se používá speciální dřevorubčeské nářadí (házejí

2. Pohádka o užovce Žofce

Byla jednou jedna chaloupka a ta chaloupka stála v krásném čistém lese. Kolem ní tekla potok, na březích rostl mech. V chaloupce bydlela rodina myslivců. Byli to dobří myslivci! Sbírali v lese papíry, konzervy, láhve a jiný nepořádek, co nepatří do lesa. Myslivcovy děti – Lenička, Honzík a Monika chodily sbírat do lesa velké červené jahody. Také naučily srnku Bertu, aby za nimi každý den chodila. U jejich dřevěné chalupy rostl krásný dub, z něhož se v noci často ozývala sova. Pod dubem si vybudovali mravnice veliké mraveniště.

Autor: Bedřiška, 9 let, 4. třída

3. Pohádka o užovce Žofce

V jednom lese na kraji malé vesničky žil mladý zajíček, který ze všech nejvíce nesnášel zrzavou veverku. Zajíček měl všichni rádi, ale na veverku každý zapomínal. Ale po jednom jejím dobrém skutku jí měli všichni rádi. Jednou šel na procházku na Jahodovou paseku mravnice. Uslyšel sovu, jak na velikém dubu strašně naříkala, Ptá se: „Co se děje?“ Dozvěděl se, že lidé chystají na jejich milého zajíčka past. Padl samým leknutím do mechu a pak pokračoval v cestě celý smutný a zamyšlený. Potkal srnku a hned jí sdělil tu strašnou novinu. Srnka to hned pověděla všem zvířátkům. Rozhodli se, že budou zajíčka varovat. Běželi, ale už bylo pozdě! Zajíček už visel v pastí z provazů. Všichni strašně nařikli, ale nevěděli si rady. Jako poslední příběhla veverka a okamžitě dostala nápad. Přímou pod zajíčka nastlala ostatní zvířátka plno mechu. Veverka začala překousávat provazy. Když překousala poslední, zajíček dopadl do měkkého mechu. Všichni se radovali a veverku už nikdy neodstrkovali. Také nikdy nezapomněli na tuhle příhodu u klidné tekoucího potoka.

Autor: Jana, 12 let, 6. třída

Brigáda ekologického Hnutí DUHA na lesní správě Jeseník

Stává se již tradicí, že v měsíci září, v měsíci, v němž Ekologické hnutí DUHA vyhláší akci „Týden pro les“, se opět ve dnech 17. až 21. 9. uskutečnila na LS Jeseník brigáda členů a příznivců tohoto hnutí. Tradičně byla brigáda směřována na horské revíry „Mlýnky“, „Sedlo“ a „Vodopády“, rovněž tak pracovní zaměření bylo orientováno na péstební činnost, kdy účastníci brigády prováděli přípravu půdy pro přirozenou obnovu, individuální ochranu MZD, výsadbu smrku v hloučcích, to vše v 8. lesním vegetačním stupni, dále pak úklid

klestu, čištění chodníků a vodotečí, asanací erozních rýh apod.

Vliv dlouhodobě špatného počasí před zahájením brigády se projevil i v letošní účasti, která byla oproti předcházejícím rokem nižší. Celkem se tedy brigády zúčastnilo 17 osob ve věku od 19 do 35 let, z toho bylo 10 studentů vysokých škol, 4 zaměstnanci, 1 dělník, 1 absolvent civilní náhradní služby a 1 nezaměstnaný. Při závěrečné besedě s lesním správcem byl účastníkům brigády objasněn vývoj vzniku Lesů ČR, s.p., principy transformace v lesnictví, zásady státní lesnické politiky a přijatých programů hospodaření Lesů České republiky, s.p. Účastníci brigády byla jak organizace, tak i materiální zajištění brigády hodnoceno velmi kladně.

Součástí mimopracovního programu byla v letošním roce netradičně zorganizována beseda účastníků brigády a veřejnosti se zástupci Ekologického hnutí DUHA (Mgr. Rezek), Přátelů Jeseníků – Sojka (p. Míček), Správy Chráněné krajinné oblasti Jeseníky (Ing. Halfar, Mgr. Chlápek), Státní správy lesů OkÚ Jeseník (Ing. Malínek), LČR, s.p., OI Šumperk (Ing. Hofmann) a LS Jeseník (Ing. Latner, Ing. Přáček).

Všichni zástupci uvedených organizací zodpověděli v konfrontační diskusi mnoho otázek. Závěrem se však všichni shodli, že forma diskuse a otevřené výměny názorů jsou přínosem, zvláště pak tam, kde mají všichni shodný cíl vyúsťující v co nejvyšší ochranu přírody, lesa a životního prostředí.

Ing. Jaromír Latner, CSc.,
lesní správce

V měsíci listopadu oslaví významná životní jubilea tyto pracovníci LČR

50 PADESÁTINY:

4. 11. Božena Lomozová	LZ Dobříš
5. 11. Tomáš Říha	LS Přeštice
7. 11. Vlastimil Oubrychta	LS Třebíč
12. 11. Jaroslav Kupka	LZ Židlochovice
14. 11. Miloslava Strnadová	LZ Boubín
21. 11. Jan Eliáš	LS Jeseník
23. 11. Jiřka Nekovářová	LS Ještěd
24. 11. Jaroslav Rosič	LZ Boubín

60 ŠEDESÁTINY:

12. 11. Miluška Houdková	LZ Dobříš
20. 11. Ing. Josef Moravec	LS Fr. Lázně

Všem jubilantům blahopřejeme a přeje jim hodně zdraví a spokojenosti.

Celostátní seminář Programu Formica v Třemešném pod Přimdou

Spolupráce s pozitivně smýšlejícími a konajícími ochránci přírody bývá obvykle pro vlastníky pozemků i ochranu přírody přínosná a napomáhá k vzájemnému pochopení a sladění zájmů. Program Formica ČSOP je bezesporu jednou z konstruktivních ochranných aktivit. Je tedy přirozené, že Lesy České republiky, s.p., vytvářejí podmínky pro úspěšnost tohoto projektu a účastní se přímou spoluprací zaměstnanců organizačních jednotek a podnikového ředitelství. V letošním roce byla navázána spolupráce na LS Přimda. Tato skutečnost napomohla tomu, že byl na území naší lesní správy uspořádán tábor Formica.

Ve dnech 18. 8. - 26. 8. 2001 proběhl v západních Čechách pod záštitou ZO ČSOP Armillaria celostátní terénní seminář a tábor Programu Formica. Zúčastnilo

se ho 19 osob, dobrovolných aktivistů Formica, především z řad různých organizací ČSOP, vůdčími osobnostmi byli celostátní koordinátor Programu Formica ČSOP Jan Daňo a vysokoškolská studentka Pavla Kúsová. Základna byla vybrána v areálu lesů LS Přimda, poblíž Třemešného pod Přimdou, v místě tábora skautského oddílu Bílá labuť z Boru u Tachova, odkud účastníci vyráželi na jednotlivé pochůzky do zajímavých lokalit výskytu lesních mravenců.

Cílem tohoto soustředění bylo vzájemné informování o postupu inventarizace výskytu lesních mravenců, metodické ukázky a odborný servis inventarizace mravenišť včetně následného zpracování a determinace mravenců. Nedílným posláním pak bylo posílení informovanosti o Programu Formica a komunikace se zainteresovanými stranami prostřednictvím dis-

Integrovaná střední škola lesnická Vimperk

1. máje 194, 385 01 Vimperk,
telefon: 0339/411 880-81,
fax: 0339/411 562

OTEVÍRÁ pro školní rok 2002/2003

denní studium (dvouleté) a dálkové studium (třileté) oboru lesní hospodářství.

Studium je určeno pro pracovníky v lesním provozu.

Absolventi nacházejí uplatnění u lesních a.s., soukromých vlastníků lesů, městských a obecních lesů.

Podrobnější informace a přihlášky ke studiu na výše uvedeném čísle u paní Bundové.

Ing. Václav Lidický,
Lesní správa Přimda

Výstava stromů v lese

V neděli 30. září 2001 za počasí babího léta jsem uspořádal v lese u Jíloviště na velmi frekventované turistické magistrále (červená značka Zbraslav-Baně – Jíloviště – Mníšek pod Brdy – Skalka) výstavu stromů. Se souhlasem uživatele Lesy Jíloviště jsem na šňůrách mezi stromy kolíčky připraven velké papírové panely s 65 fotografiemi památných stromů Středních Čech, doprovázené mapkami, texty a tabulkami. Každý ze 12 okresů reprezentovala čtveřice nejkrásnějších a nejzajímavějších jedinců. Dále zde byly fotografie největších lip a dubů v ČR i velikáni Evropy a tabulky největších stromů v ČR a v Evropě podle jednotlivých druhů.

Během čtyř hodin navštívilo výstavu přes 200 turistů, kteří nápad velmi oceňovali. Asi 100 turistů jsem oslovil jménem České lesnické společnosti s tím, že ČLS pořádá obdobnou akci v Jihlavě „Rekreační funkce lesa“ a že nás zajímá jejich odpověď na otázku: Co mohou nebo mají udělat lesníci pro turisty? Odpovědi sice nebyly statisticky vyhodnocovány, ale jsou seřazeny od nejčastějších sestupně:

- ✓ měli by udržovat dobrou schůdnost lesních cest, po nichž vedou značené trasy, případně všech cest,

- ✓ měli by uklízet les (souše, vývraty, po těžbě),
- ✓ turisté sami by měli udržovat v lese větší pořádek, např. neodhazováním odpadků,
- ✓ je to v poslední době lepší, dělají toho dost,
- ✓ nekácet stromy s turistickým značením nebo je řádně nahradit,
- ✓ na vhodných místech a křižovatkách cest udělat bytelné lavičky,
- ✓ připustit alespoň na prvních 20 m lesních cest parkování,
- ✓ nekácet zdravé stoleté stromy,
- ✓ kde to nevydává na naučnou stezku, umístit na pěkná a zajímavá místa jednotlivé snadno nahraditelné informační tabule, např. k památným stromům rostoucím v lese, na vyhlídková místa, paměťhodná či lesnický zajímavá místa,
- ✓ určit, kam dávat odpadky a odvázet je,
- ✓ v hájovkách by měli nabízet čerstvě nadojené mléko a chléb s máslem.

Někteří procházející (častěji projíždějící cyklisté) návštěvu výstavy odmítli: spěchají, mají hlad, bolí je hlava, chtějí raději sbírat houby. Ale i tak byla návštěvnost téměř 90 %.

Ing. Pavel Kyzlík, tajemník ČLS

Pochůzka na Lesní správě Přeštice

20. září 2001 se konala ve spolupráci Lesů České republiky, s.p., České lesnické společnosti a Lesní společnosti Přeštice, a.s., na Lesní správě Přeštice „Pochůzka po trase vycházek lesníků na Červenopoříčsku“. Tato akce byla uspořádána při příležitosti 90. výročí prvního setkání lesníků v lesích kolem Červeného Poříčí na okrese Klatovy. Trasa pochůzky částečně kopírovala trasu původní s ohledem na zajímavosti z lesnické činnosti v uplynulém období.

Celou akci zahájil Jan Maur, lesní správce LS Přeštice, úvodní referát přednesl Ing. Miroslav Sloup, ředitel oboru tvorby lesa, Mze ČR. Za účasti bezmála 80 hostů z různých lesnických institucí včetně pozvaných důchodců bývalého lesního závodu se poté uskutečnila venkovní pochůzka. Po celou dobu se živě diskutovalo k jednotlivým zastávkám exkurze. Celá pochůzka byla odborně zaměřena na přirozenou obnovu jedle bělokoré a problematiku pěstování douglasky tisolisté. Pěstování douglasky na Červenopoříčsku spadá již do konce 19. století. Vysazovala se do porostních okrajů, případně do vtroušených skupin uvnitř porostů. Z této doby se zachovalo větší množství kvalitních jedinců, jejichž objem dosahuje až 10 m³ ve věku cca 100 let. Při příležitosti konané akce byl vybraný strom douglasky vyhlášen jako památný strom a pokřtěn na „Strom starých lesníků“.

Jan Maur, LS Přeštice

Specifickou zvláštností je přirozená obnova jedle. Na půdách algonkinského původu, zejména na bulizničních se vytvářejí poměrně rozsáhlé porosty a skupiny jedle a je nápadné, jak nálet citlivě reaguje na expozici a půdní typ. Součástí ukázek byly i staré borové porosty, které jsou považovány za autochtonní typ chlumní borovice, uváděné jako původní červenopoříčská. Tyto porosty jsou v současné době připraveny jako zdroj osiva s velkým významem pro šlechtitelské účely. Závěrem byl odhalen pamětní nápis na původním pomníku z roku 1911.

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Pěstování a umělá obnova jedle bělokoré
Sborník referátů z celostátního semináře v Chudobíně u Litvle, 28. 8. 2001.
Vyd. Česká lesnická společnost, Olomouc, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)
Exkurze po trase pochůzky arcibiskupských lesníků v roce 1931 se zaměřením na pěstování jedle
Sborník z exkurze v Bílé v Beskydech, 12. 9. 2001.
Vyd. Česká lesnická společnost, Ostrava, 2001.
(darováno technické knihovně LČR HK)

Pernatá zvěř 2001
Sborník referátů z celostátní konference s mezinárodní účastí v Konopišti u Benešova, 7. - 8. 9. 2001.
Vyd. Česká lesnická společnost, Konopiště, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)

50 let péstebního výzkumu v Opočně
Sborník z celostátní konference v Opočně, 12. - 13. 9. 2001.
Vyd. VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)

Současné otázky pěstování horských lesů
Sborník z III. česko-slovenského vědeckého symposia pedagogicko-vědeckých a vědeckovýzkumných pracovníků oboru pěstování lesa, Opočno, 13. - 14. 9. 2001.
Vyd. VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)

Stokrát o hnojení v lese
(Zásady zlepšování lesních půd a výživy lesních porostů hnojením)
Václav Náravec

Publikace shrnuje dílčí poznatky vyplývající z řešení výzkumného úkolu „Meliorace lesních půd ke zlepšení funkční účinnosti lesního fondu“, řešeného ve Výzkumné stanici VÚLHM Opočno v letech 1991-1994. Záměrem publikace je sestavení základní pomůcky, která by měla lesnické praxi usnadnit posouzení a následné rozhodnutí zda, kde a jakým způsobem na lesních pozemcích hnojit. Byla zde vyčleněna také problematika hnojení při obnově lesů v oblastech pod vlivem průmyslových imisí.
Vyd. Lesnická práce, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)

Výzkumná stanice Opočno – přehled publikační činnosti 1951 - 2000

František Šach, Antonín Jurásek, Theodor Lokvenc, Jiřka Remešová a Alena Vokálová
Publikační činnost na pracovišti Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti zaměřeném na řešení problémů souvisejících s pěstováním lesů.
Vyd. VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)

Dále byla zakoupena pro technickou knihovnu videokazeta:

Přírodu Křivoklátska
Videofilm zachycuje svéráznou krajinu, kterou vytváří geomorfologicky pestré území Křivoklátské vrchoviny prořezané údolím řeky Berounky spolu s lesními společenstvy. Po všeobecném úvodu doprovázeném názornými mapkami je videofilm uspořádán do čtyř kapitol podle ročních období. Zachycuje řadu vzácných živočichů jako je výr velký, čap černý, rak kamenáč, ještěrka zelená, ale i zajímavé záběry prasete divokého, srnčí či jelení zvěře a mnoha dalších. Především jarní a letní část představí pestrou paletu květin, např. koniklec luční, tařiči skalní, třemdava bílou, běložárku liliovitou, vstavač májový a další.
Vyrobil Luděk Hora - výroba audiovizuálních programů, Kladno, 2001, ve spolupráci se Správou CHKO Křivoklátsko

Jiří Uhlíř